

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA KASZUBSKIEGO

KLASY I – VI

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Łebnie

Wymagania edukacyjne określono w oparciu o Program nauczania języka kaszubskiego z elementami wiedzy o Kaszubach „Z kaszëbsczim w szkòle” autorstwa T.Czerwińskiej, A.Pająk, L.Sorn z roku 2007 oraz o nową podstawę programową.

Numer dopuszczenia : DKOS-5002-36/06.

Spis treści:

- I. Wstęp.
- II. Cele oceniania.
- III. Obszary aktywności podlegające ocenie.
- IV. Zasady oceniania.
- V. Kryteria wymagań dla sześciostopniowej skali ocen.
- VI. Formy sprawdzania wiadomości.

I. Wstęp.

Zajęcia z języka kaszubskiego prowadzone są w wymiarze 2 godzin lekcyjnych, a trzecia godzina przeznaczona jest na praktyczną naukę języka podczas zajęć w terenie lub na wycieczce. Pozwoliło to skonkretyzować i ujednoczyć wymagania w stosunku do uczniów, określić zakres podstawowych wiadomości i umiejętności oraz wymagań na pozostałe oceny. Oceny są jawne, obiektywne, a przede wszystkim motywujące, gdyż misją zajęć kaszubskich jest umożliwienie poznania przez uczniów własnego dziedzictwa kulturowego, pokazanie piękna języka kaszubskiego oraz poczynienie starań w celu zachowania obyczajów i języka przodków. Realizuje się to w systemie zajęć lekcyjnych oraz przez wszelką pozalekcyjną aktywność dziecięcą. Dlatego też wystawiając ocenę trzeba wziąć pod uwagę nie tylko stopień opanowania w mowie i piśmie języka, ale też sukcesy ucznia w konkursach, przeglądach twórczości, oraz pracę w zespole.

Specyfika nauczania j. kaszubskiego oraz jego swoista złożoność i kompleksowa spójność zasad (tak historycznych jak i leksykalno-gramatycznych) sprawiają, iż niemożliwe jest rozwarstwienie zasad oceniania na dwa odrębne półrocza. Wyniki osiągnięte przez uczniów w I półroczu mają naturalny, a niekiedy wręcz wiążący wpływ na osiągnięcia oraz oceny końcoworoczne uczniów. Dlatego wyżej opisane rozwarstwienie klóciłoby się z duchem efektywnego, opartego na logicznych dydaktycznych i merytorycznych zasadach nowoczesnego nauczania.

II. Ocenianie osiągnięć uczniów w zakresie języka kaszubskiego ma na celu :

- zmierzenie wyników pracy ucznia,
- ujawnienie jego osiągnięć i braków,
- zmotywowanie i wspieranie w dalszej pracy,
- docenienie jego wysiłków w zakresie poznania dziedzictwa kulturowego i opanowania w mowie i piśmie podstaw języka kaszubskiego,
- dostarczenie rodzicom informacji o zdolnościach, predyspozycjach i trudnościach dziecka,
- ukierunkowanie dziecka pod względem dalszego rozwoju jego zdolności i zainteresowań,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia i korekty organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.

III. Kontroli i ocenie podlegają:

- zaangażowanie,
- aktywność,
- wysiłek wkładany w wywiązywanie się z obowiązków,
- chęć do pracy,
- własna praca,
- wypowiedzi ustne,
- rozumienie i czytanie tekstu,
- wygłaszanie tekstu z pamięci,
- pisemne prace uczniów,
- osiągnięcia uczniów w konkursach językowych i twórczości kaszubskiej.

IV. Zasady oceniania:

1. Wymagania edukacyjne i system oceniania są znane uczniom, rodzicom i nauczycielom.
2. Ocena jest jawna i uzasadniona.
3. Na bieżąco zapisuje się oceny w e-dzienniku.
4. Uczeń jest sprawdzany w zakresie czterech sprawności językowych:
 - a) czytanie
 - b) rozumienie ze słuchu
 - c) mówienie
 - d) pisanie
5. Preferuje się wszystkie formy ustnych wypowiedzi i wykorzystanie słownictwa w praktyce.
6. Uczniowie mają obowiązek prowadzenia zeszytu i gromadzenia materiałów otrzymanych na lekcjach.
7. Ocenie podlega pozalekcyjna kaszubska działalność dziecka.
8. Nauczyciel może nagrodzić dziecko za nadobowiązkowe przygotowanie materiałów na lekcje.

System oceniania w klasach I – VI jest zgodny z wewnątrzszkolnym systemem oceniania i składa się z następującego zestawu ocen:

1. W klasach I – III:

- a) ocenę śródroczną i końcowo roczną stanowi ocena opisowa,
- b) do oceny bieżącej (częstkowej) będą wykorzystywane:
 - **słowa**- ustne informowanie ucznia o efektach jego aktywności szkolnej, udzielanie wskazówek jak pokonywać napotkane trudności, zachęcanie do samooceny i samodzielnego poszukiwania rozwiązań,
 - **gesty i mimika**- najczęściej używana z oceną słowną, np. wskazanie palcem błędnie zapisanego wyrazu w zeszycie,
 - **krótkie recenzje**- zawieranie w nich najważniejszych informacji na temat pracy, będą przekazywane w formie pisemnej w zeszycie ucznia bądź na sprawdzianach

-sześciostopniowa skala cyfrowa, gdzie:

6-wzorowo- otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności ponadpodstawowe i potrafi bez pomocy nauczyciela posługiwać się nimi i rozwiązywać zagadnienia programowe w sposób twórczy, wykazuje się wiedzą pozaszkolną, bierze udział w konkursach,

5-bardzo dobrze- otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności w stopniu bardzo dobrym, pracuje samodzielnie, bez pomocy nauczyciela posługuje się treściami dydaktycznymi i wykazuje twórczą aktywność w trakcie zajęć,

4-dobrze- uzyskuje uczeń pracujący systematycznie, czasami korzystający z pomocy nauczyciela, który opanował wiadomości i umiejętności w stopniu dobrym i radzi sobie w miarę samodzielnie z sytuacjami edukacyjnymi,

3-umiarkowanie- otrzymuje uczeń, który opanował treści podstawowe w stopniu dostatecznym i często korzysta z pomocy nauczyciela,

2-słabo- uzyskuje uczeń, który pracuje wolno i bardzo często korzysta z pomocy nauczyciela w rozwiązywaniu podstawowych treści edukacyjnych,

1-niezadowolająco- otrzymuje uczeń, który nawet z pomocą nauczyciela nie radzi sobie z podstawowymi sytuacjami dydaktycznymi, wykazuje negatywny stosunek do zajęć edukacyjnych, lekceważy pracę szkolną pomimo pomocy, którą okazuje mu nauczyciel.

Oznaczenia cyfrowe będą umieszczane w dziennikach, zeszycie. Ocena jest jawna zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (opiekunów prawnych).

Prace pisemne oceniane są punktowo. Punkty przeliczane są na procenty a następnie na oceny szkolne zgodnie z przyjętą w WSO skalą.

2. W klasach IV-VI ocena wyrażona jest w formie cyfrowej od 1 do 6 zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania.

Prace pisemne oceniane są punktowo. Punkty przeliczane są na procenty a następnie na oceny szkolne zgodnie z przyjętą w WSO skalą.

Sposób wystawiania oceny:

96% - 100%	1
82% - 95%	5
68% 81%	4
50% - 67%	3
31% -49%	2
Poniżej 30%	1

V. Kryteria wymagań przy stawianiu ocen cząstkowych uczniom uczęszczającym pierwszy rok na naukę języka kaszubskiego:

Ocenę celującą - 6 otrzymuje uczeń , który:

1. Wyróżnia się aktywnością ,pracowitością i chęcią poznania ,
2. Uczestniczy w konkursach przedmiotowych i osiąga dobre wyniki nawet na szczeblu szkolnym,
3. Przygotowuje dodatkowe materiały na zajęcia.
4. Zasób wiadomości:
 - mówienie: odpowiada i opowiada w j. polskim używając również pojedynczych słów/prostych zdań w j. kaszubskim, układa jednozdaniowe wypowiedzi na temat tekstu, zna głoski kaszubskie i poprawnie je artykułuje,
 - rozumienie: rozumie znaczenie podstawowego słownictwa z zakresu omawianej problematyki, reaguje na proste polecenia nauczyciela w j. kaszubskim, rozumie sens krótkiego tekstu, rozpoznaje usłyszane słowa.
 - czytanie: czyta proste, krótkie teksty usłyszane uprzednio w wykonaniu nauczyciela, ułoży zdanie z rozsypani wyrazowej i przeczyta je.
 - pisanie: pisze proste znane wyrazy, uzupełnia brakujące litery(II półrocze)

Ocenę bardzo dobrą – 5 otrzymuje uczeń , który :

1. Świadomie i refleksyjnie uczestniczy w działaniach na lekcji, wykazuje się własną inwencją twórczą, kojarzy fakty, wykorzystuje zdobyte wiadomości i umiejętności w samodzielnej pracy

2. Systematycznie uczęszcza na zajęcia,
3. Samodzielnie zaśpiewa poznane piosenki w j. kaszubskim,
4. Zasób wiadomości:
 - mówienie: odpowiada i opowiada w j. polskim używając również pojedynczych słów/prostych zdań w j. kaszubskim, układa jednozdaniowe wypowiedzi na temat tekstu, zna głoski kaszubskie i poprawnie je artykułuje,
 - rozumienie: rozumie znaczenie podstawowego słownictwa z zakresu omawianej problematyki, reaguje na proste polecenia nauczyciela w j. kaszubskim, rozumie sens krótkiego tekstu, rozpoznaje usłyszane słowa.
 - czytanie: czyta proste, krótkie teksty usłyszane uprzednio w wykonaniu nauczyciela, ułoży zdanie z rozsypani wyrazowej i przeczyta je.
 - pisanie: pisze proste znane wyrazy, uzupełnia brakujące litery.(II półrocze)
5. Umie liczyć do 10,

Ocenę dobrą - 4 otrzymuje uczeń, który :

1. Samodzielnie radzi sobie z prostymi zadaniami.
2. Powołuje się na posiadaną już wiedzę i wykorzystuje ją w dalszych działaniach.
3. Wykazuje zainteresowanie przedmiotem.
4. Zasób wiadomości:
 - mówienie: odpowiada w j .polskim używając pojedynczych słów, odpowiada wyrazami na pytania nauczyciela, zna głoski kaszubskie, ale nie zawsze poprawnie je artykułuje
 - rozumienie: rozumie znaczenie podstawowego słownictwa z zakresu omawianej problematyki,
rozumie krótkie polecenia nauczyciela, rozpoznaje usłyszane słowa.
 - czytanie: czyta pojedyncze słowa, krótkie zdania usłyszane uprzednio w wykonaniu nauczyciela,
z pomocą nauczyciela ułoży zdanie z rozsypani wyrazowej i przeczyta je.
 - pisanie: poprawnie odwzorowuje proste wyrazy, uzupełnia brakujące litery(II półrocze)
5. Umie liczyć do 10,

Ocenę dostateczną - 3 otrzymuje uczeń, który :

1. Wykonuje proste czynności samodzielnie, a trudniejsze polecenia językowe z pomocą nauczyciela.
2. Wykazuje zainteresowanie przedmiotem na miarę swoich możliwości.
3. Zasób wiadomości
 - mówienie: uczeń powtarza po nauczycielu proste wyrazy i nieskomplikowane zdania, zna głoski kaszubskie, ale nie zawsze poprawnie je artykułuje, zaśpiewa fragment poznanej piosenki.
 - rozumienie: rozumie znaczenie podstawowego słownictwa z zakresu omawianej problematyki, łączy wyrazy lub proste zdania z odpowiednią ilustracją, reaguje na proste polecenia nauczyciela w języku kaszubskim.
 - czytanie: czyta proste wyrazy usłyszane uprzednio w wykonaniu nauczyciela.

- pisanie: odwzorowuje krótkie i proste wyrazy z podręcznika lub z tablicy, uzupełnia brakujące litery w wyrazach(II półrocze).

Ocenę dopuszczającą - 2 otrzymuje uczeń, który :

1. Na zajęciach wykazuje chęć współpracy w miarę swoich możliwości.
2. Jest mało aktywny, niesystematyczny, ma trudności z prostymi zadaniami.
3. Zasób wiadomości

- mówienie: uczeń powtarza po nauczycielu proste wyrazy i nieskomplikowane zdania, zna głoski

kaszubskie ,ale nie zawsze poprawnie je artykułuje, potrafi zaśpiewać fragment poznanej piosenki

- rozumienie: ma trudności ze zrozumieniem znaczenia nawet podstawowego słownictwa z zakresu omawianej problematyki, reaguje na proste polecenia nauczyciela w języku kaszubskim po uprzednim przetłumaczeniu ich na j. polski.

- czytanie: z pomocą nauczyciela czyta wyrazy,

- pisanie: odwzorowuje krótkie i proste wyrazy z podręcznika lub z tablicy(II półrocze).

Ocenę niedostateczną - 1 otrzymuje uczeń, który :

1. Nie wykazuje chęci pracy na zajęciach,
2. Nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności,
3. Nie jest w stanie, nawet przy pomocy nauczyciela wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności.

Uwaga ! Uczeń I poziomu nie jest w trakcie nauki obciążany informacjami z zakresu wiedzy o języku kaszubskim

Kryteria wymagań przy stawianiu ocen cząstkowych uczniom uczęszczającym drugi rok na naukę języka kaszubskiego:

Ocenę celującą - 6 otrzymuje uczeń , który:

1. Wyróżnia się aktywnością ,pracowitością i chęcią poznania.
2. Uczestniczy i odnosi sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach językowych i artystycznych.
3. Przygotowuje dodatkowe materiały na zajęcia.
4. Zasób wiadomości:

-mówienie: odpowiada i opowiada w j. polskim używając również pojedynczych

słów/prostych zdań w j. kaszubskim, układa jednozdaniowe wypowiedzi na temat tekstu, zna głoski kaszubskie i poprawnie je artykułuje,

- rozumienie: rozumie znaczenie podstawowego słownictwa z zakresu omawianej

problematyki, reaguje na proste polecenia nauczyciela w j. kaszubskim, rozumie sens krótkiego tekstu, rozpoznaje usłyszane słowa.

- czytanie: czyta proste, krótkie teksty usłyszane uprzednio w wykonaniu nauczyciela, ułoży zdanie z rozsypani wyrazowej i przeczyta je.

- pisanie: pisze proste znane wyrazy, uzupełnia brakujące litery

Ocenę bardzo dobrą – 5 otrzymuje uczeń , który :

1. Bierze udział w szkolnych uroczystościach kaszubskich prezentując wiersze i piosenki.

2. Świadomie i refleksyjnie uczestniczy w działaniach na lekcji, wykazuje się własną inwencją twórczą, kojarzy fakty, wykorzystuje zdobyte wiadomości i umiejętności w samodzielnej pracy.

3. Systematycznie uczęszcza na zajęcia.

4. Zasób wiadomości:

-mówienie: odpowiada prostymi zdaniami na pytania nauczyciela, układa jednozdaniowe wypowiedzi na temat tekstu, zna głoski kaszubskie i zawsze poprawnie je artykułuje

- rozumienie: rozumie znaczenie podstawowego słownictwa z zakresu omawianej problematyki, reaguje na polecenia nauczyciela w j. kaszubskim, rozumie sens krótkiego tekstu, rozpoznaje usłyszane słowa, rozpoznaje w tekście rzeczowniki i czasowniki

- czytanie: samodzielnie czyta krótki i prosty tekst, samodzielnie ułoży zdanie z rozsypanki wyrazowej i przeczyta je.

- pisanie: pisze proste znane wyrazy, uzupełnia brakujące litery

Ocenę dobrą - 4 otrzymuje uczeń, który :

1. Samodzielne przygotowuje dostępne materiały do lekcji.

2. Systematycznie uczęszcza na zajęcia.

3. Zasób wiadomości:

-mówienie: odpowiada w j. polskim używając pojedynczych słów, odpowiada wyrazami na pytania nauczyciela, zna głoski kaszubskie ,ale nie zawsze poprawnie je artykułuje, śpiewa poznane piosenki, nazywa osoby, rzeczy i czynności objęte kręgami tematycznymi

- rozumienie: zna większość słów objętych kręgami tematycznymi i stara się prawidłowo je wymawiać, rozumie krótkie polecenia nauczyciela, rozpoznaje usłyszane słowa, połączy fragment tekstu (wyraz, zwrot, krótkie zdanie) z obrazkiem.

- czytanie: samodzielnie czyta fragment tekstu

- pisanie: przepisując prosty tekst popełnia drobne błędy,

Ocenę dostateczną - 3 otrzymuje uczeń, który :

1. Wykonuje proste czynności samodzielnie, a trudniejsze polecenia językowe z pomocą nauczyciela.

2. Wykazuje zainteresowanie przedmiotem na miarę swoich możliwości.

3. Zasób wiadomości

- mówienie: uczeń powtarza po nauczycielu proste wyrazy i nieskomplikowane zdania, zna głoski kaszubskie, ale nie zawsze poprawnie je artykułuje, zaśpiewa fragment poznanej piosenki
- rozumienie: rozumie pojedyncze wyrazy, wykonuje proste polecenia w języku kaszubskim z pomocą nauczyciela łączy wyrazy lub proste zdania z odpowiednią ilustracją.
- czytanie: czyta proste wyrazy usłyszane uprzednio w wykonaniu nauczyciela.
- pisanie: odwzorowuje krótkie i proste wyrazy z podręcznika lub z tablicy, uzupełnia brakujące litery w wyrazach.

Ocenę dopuszczającą - 2 otrzymuje uczeń, który :

1. Na zajęciach wykazuje chęć współpracy w miarę swoich możliwości.
2. Jest mało aktywny, niesystematyczny, ma trudności z prostymi zadaniami.
3. Zasób wiadomości
 - mówienie: używa pojedynczych słów kaszubskich i prostych konstrukcji zdaniowych przy pomocy nauczyciela
 - rozumienie: rozumie proste teksty bez skomplikowanego słownictwa
 - czytanie: powtarza proste słowa i zdania po nauczycielu
 - pisanie: odwzorowuje krótkie teksty i wyrazy.

Ocenę niedostateczną - 1 otrzymuje uczeń, który :

1. Nie wykazuje chęci pracy na zajęciach,
2. Nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności,
3. Nie jest w stanie, nawet przy pomocy nauczyciela wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności.

Uwaga ! Z zakresu wiedzy językowej wprowadza się: nazywanie osób, rzeczy, miejsc i czynności bez wskazywania ich jako części mowy, budowanie prostych zdań, ćwiczenie poprawnej wymowy głosek kaszubskich *ë, ò, ô, ù, é, ã* oraz miękkich *sz, cz, rz, dź*, odnajdowanie czasowników w tekście, wskazywanie czasownika na prostych przykładach typu *móm, jém, jem...*, rozpoznawanie kaszubskich głosek i ich wyglądu graficznego (liter)

Kryteria wymagań przy stawianiu ocen cząstkowych uczniom uczęszczającym _____trzeci rok na naukę języka kaszubskiego:

Ocenę celującą - 6 otrzymuje uczeń , który:

1. Wyróżnia się aktywnością, pracowitością i chęcią poznania ,
2. Uczestniczy i odnosi sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach językowych i artystycznych,
3. Przygotowuje dodatkowe materiały na zajęcia.

4. Zasób wiadomości:

-mówienie: odpowiada prostymi zdaniami na pytania nauczyciela w j. kaszubskim, układa jednozdaniowe wypowiedzi na temat tekstu, zna głoski kaszubskie i zawsze poprawnie je artykułuje,

- rozumienie: rozumie znaczenie podstawowego słownictwa z zakresu omawianej problematyki, reaguje na proste polecenia nauczyciela w j. kaszubskim, rozumie sens krótkiego tekstu, samodzielnie wyszukuje w tekście rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki,

- czytanie: czyta poprawnie i dość płynnie krótkie teksty, układa zdanie z rozsypani wyrazowej i przeczyta je, ustali kolejność zdań

- pisanie: pisze proste znane wyrazy z pamięci, pisze proste, krótkie zdania, ze szczególnym uwzględnieniem estetyki pisma,

Ocenę bardzo dobrą – 5 otrzymuje uczeń , który :

1. Bierze udział w szkolnych uroczystościach kaszubskich prezentując wiersze i piosenki.

2. Przygotowuje dostępne materiały na lekcje.

3. Zasób wiadomości:

-mówienie: odpowiada prostymi zdaniami na pytania nauczyciela w j. kaszubskim, posługuje się poznanym słownictwem w konstruowaniu krótkich form wypowiedzi (zdań, życzeń, opisu), zna głoski kaszubskie i poprawnie je artykułuje,

- rozumienie: odbiera wypowiedzi i krótkie czytane teksty w j. kaszubskim, rozumie je i wykorzystuje pod kierunkiem nauczyciela informacje w nich zawarte, reaguje na proste polecenia nauczyciela w j. kaszubskim, samodzielnie wyszukuje w tekście rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki,

- czytanie: czyta proste, krótkie teksty przeznaczone dla dzieci, ułoży zdanie z rozsypani wyrazowej i przeczyta je, ustali kolejność zdań

- pisanie: pisze proste znane wyrazy z pamięci, uzupełnia brakujące litery.

Ocenę dobrą - 4 otrzymuje uczeń, który :

1. Potrafi zaśpiewać poznane piosenki

2. Samodzielnie przygotowuje potrzebne materiały związane z omawianą tematyką

3. Zasób wiadomości:

-mówienie: odpowiada i opowiada w j. polskim używając również słów/prostych zdań w j. kaszubskim, zna głoski kaszubskie i poprawnie je artykułuje,

- rozumienie: odbiera wypowiedzi i krótkie czytane teksty w j. kaszubskim, zazwyczaj rozumie je i wykorzystuje pod kierunkiem nauczyciela informacje w nich zawarte, reaguje na proste polecenia nauczyciela w j. kaszubskim,

- czytanie: czyta proste, krótkie teksty przeznaczone dla dzieci, ułoży zdanie z rozsypani wyrazowej i przeczyta je, ustali kolejność zdań

- pisanie: przepisując tekst czasami popełnia błędy, uzupełnia brakujące litery.

Ocenę dostateczną - 3 otrzymuje uczeń, który :

1. Wykonuje proste czynności samodzielnie, a trudniejsze polecenia językowe z pomocą nauczyciela.
2. Wykazuje zainteresowanie przedmiotem na miarę swoich możliwości.
3. Zna słowa i melodię tylko fragmentu piosenek,
4. Zasób wiadomości
 - mówienie: uczeń powtarza po nauczycielu proste wyrazy i nieskomplikowane zdania, zna głoski kaszubskie ,ale nie zawsze poprawnie je artykułuje
 - rozumienie: rozumie pojedyncze wyrazy, wykonuje proste polecenia w języku kaszubskim z pomocą nauczyciela łączy wyrazy lub proste zdania z odpowiednią ilustracją.
 - czytanie: czyta poprawnie wyuczony fragment tekstu,
 - pisanie: bezbłędnie przepisuje wyrazy,

Ocenę dopuszczającą - 2 otrzymuje uczeń, który :

1. Na zajęciach wykazuje chęć współpracy w miarę swoich możliwości.
2. Jest mało aktywny, niesystematyczny, ma trudności z prostymi zadaniami.
3. Zasób wiadomości
 - mówienie: używa pojedynczych słów kaszubskich i prostych konstrukcji zdaniowych, powtarza proste słowa i zdania usłyszane w wykonaniu nauczyciela, rozpoznaje głoski kaszubskie, stara się prawidłowo je wymawiać
 - rozumienie: rozumie tekst o podstawowym stopniu trudności
 - czytanie: samodzielnie czyta proste wyrazy
 - pisanie: przepisuje bezbłędnie tylko proste wyrazy

Ocenę niedostateczną - 1 otrzymuje uczeń, który :

1. Nie wykazuje chęci pracy na zajęciach,
2. Nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności,
3. Nie jest w stanie , nawet przy pomocy nauczyciela wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności.

Uwaga ! Zakres wiedzy językowej obejmuje: poszerzanie zakresu słownictwa w obrębie rzeczowników, czasowników i przymiotników, posługiwanie się nimi w budowaniu prostych zdań, poprawna artykulacja sz, ź, cz, dź jako miękkich w kaszubszczyźnie, akcentowanie poznanych rzeczowników, czasowników i przymiotników.

**Kryteria wymagań na ocenę dla uczniów uczęszczających
_____czwarty rok na naukę języka kaszubskiego:**

Ocenę celującą - 6 otrzymuje uczeń , który:

1. Wykazuje się inicjatywą w przygotowywaniu pomocy do realizacji lekcji
2. Bierze udział w konkursach przedmiotowych na szczeblu szkolnym i pozaszkolnym
3. Rozumie proste prawa i procesy językowe
4. Poprawnie artykułuje kaszubskie głośki i stosuje tą wiedzę przy czytaniu tekstów
5. Posługuje się językiem kaszubskim w zakresie mowy potocznej,
6. Potrafi poprawnie zapisać ze słuchu słowa o niezbyt skomplikowanym stopniu trudności,
7. Przekształca tekst wykonując różnego rodzaju ćwiczenia
8. Bierze udział w szkolnych uroczystościach kaszubskich prezentując wiersze i piosenki.

Ocenę bardzo dobrą – 5 otrzymuje uczeń , który :

1. Przygotowuje potrzebne materiały na lekcje
2. Bierze udział w konkursach przedmiotowych na szczeblu szkolnym
3. Samodzielnie czyta krótkie teksty i wykorzystuje w praktyce wiedzę w nich zawartą,
4. Samodzielnie pisze proste zdania i wyrazy, które uprzednio były prezentowane w materiale książkowym,
5. Stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe.
6. Rozumie proste prawa i procesy językowe

Ocenę dobrą - 4 otrzymuje uczeń , który :

1. Przygotowuje potrzebne materiały na lekcje
2. Posługuje się poznanym słownictwem kaszubskim w różnych sytuacjach komunikacyjnych.
3. Umiejętnie stosuje w materiale ćwiczeniowym zdobyte słownictwo.
4. Głośno, poprawnie i wyraźnie przeczyta przygotowany tekst.
5. Cicho czyta ze zrozumieniem.
6. Szuka proste informacje w tekście, próbuje pracy ze słownikiem.
7. Pisze proste zdania i wyrazy, które uprzednio były prezentowane w materiale książkowym,

Ocenę dostateczną - 3 otrzymuje uczeń , który :

1. Kojarzy różne wiadomości i wykorzystuje je w sytuacjach edukacyjnych,.
2. Radzi sobie w podstawowym zakresie umiejętności językowych z niewielką pomocą nauczyciela.

3. Konstruuje wypowiedzi w oparciu o tekst literacki (opowiadania odtwórcze).
4. Uważnie słucha i rozumie proste teksty oraz polecenia.
5. Zazwyczaj rozumie sensu większości sytuacji komunikacyjnych i wypowiedzi związanych z omawianym obszarem tematycznym.
6. Pisze proste zdania i wyrazy, które uprzednio były prezentowane w materiale książkowym (popęnia jeszcze błędy).
7. Samodzielnie czyta proste teksty z niezbyt skomplikowanym słownictwem

Ocenę dopuszczającą - 2 otrzymuje uczeń, który :

1. Na bieżąco uzupełnia ćwiczenia.
2. Stara się umiejętnie stosować poznane wiadomości w praktyce edukacyjnej
3. Formułuje proste pytania i odpowiedzi związane z tekstem lub najbliższym otoczeniem.
4. Formułuje krótkie wypowiedzi o sobie, rodzinie, najbliższym otoczeniu
5. Rozumie tekst o pewnym stopniu trudności i związany z poznawaniem materiałem
6. Samodzielnie czyta prosty tekst z niezbyt skomplikowanym słownictwem
7. Pisze tylko znane wyrazy, zapisane na tablicy lub w książce.
8. Jest mało aktywny na zajęciach.

Ocenę niedostateczną - 1 otrzymuje uczeń, który :

1. Nie wykazuje chęci pracy na zajęciach,
2. Nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności,
3. Nie jest w stanie, nawet przy pomocy nauczyciela wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności.

Uwaga!

Z zakresu wiedzy językowej: umiejętność budowania jasnych i zrozumiałych zdań przy wykorzystaniu znanego słownictwa, wskazywanie w tekście rzeczowników, czasowników, przymiotników i przyimków, poprawna realizacja typowych głosek, próby zapisu ze słuchu prostego tekstu, głośnie czytanie tekstów lirycznych i epickich, słowniczek trudniejszych słówek, kaszubski bezokolicznik, zjawisko jotacji i labializacji w rzeczownikach i czasownikach, proces kaszubienia, odmiana czasowników, rozpoznawanie poznanych części mowy w tekście; w zakresie form wypowiedzi: ustne opowiadanie odtwórcze, proste opowiadanie twórcze związane z życiem codziennym

**Kryteria wymagań na ocenę dla uczniów uczęszczających
— piąty rok na naukę języka kaszubskiego:**

Ocenę celującą - 6 otrzymuje uczeń, który:

1. Wykazuje się inicjatywą w przygotowywaniu pomocy do realizacji lekcji

2. Bierze udział w konkursach przedmiotowych na szczeblu szkolnym i pozaszkolnym

3. Rozumie proste prawa i procesy językowe

4. Zasób wiadomości:

-mówienie: odpowiada zdaniami na pytania nauczyciela w j. kaszubskim, układa krótkie wypowiedzi na temat tekstu, zna głoski kaszubskie i zawsze poprawnie je artykułuje,

- rozumienie: rozumie znaczenie podstawowego słownictwa z zakresu omawianej problematyki, reaguje na znane polecenia nauczyciela w j. kaszubskim, rozumie sens krótkiego

tekstu, samodzielnie wyszukuje w tekście rzeczowniki, czasowniki i przymiotniki,

- czytanie: czyta poprawnie i dość płynnie zadany teksty, łoży zdanie z rozsypani wyrazowej i przeczyta je, ustali kolejność zdań

- pisanie: pisze proste znane wyrazy z pamięci, pisze proste, krótkie zdania, ze szczególnym uwzględnieniem estetyki pisma, przy pomocy nauczyciela układa krótkie wypowiedzi pisemne (zaproszenie, zawiadomienie, życzenie, ogłoszenie), odczytuje dane z planu, mapy (odnajdowanie położenia domu, szkoły, granic regionu, ciekawych miejsc, rezerwatów, parków...)

5. Bierze udział w szkolnych uroczystościach kaszubskich prezentując wiersze i piosenki.

Ocenę bardzo dobrą – 5 otrzymuje uczeń, który :

1. Przygotowuje potrzebne materiały na lekcje

2. Bierze udział w konkursach przedmiotowych na szczeblu szkolnym

3. Samodzielnie czyta krótkie teksty i wykorzystuje w praktyce wiedzę w nich zawartą,

4. Pisze w miarę rozwinięte zdania i wyrazy, które uprzednio były prezentowane w materiale książkowym lub zasłyszane w toku lekcji,

5. Formułuje wypowiedzi pisemne ze świadomością celu i przestrzeganie zasad czytelnego zapisu, estetyki oraz odpowiedniego układu graficznego

6. Bierze udział w szkolnych uroczystościach kaszubskich prezentując wiersze i piosenki.

Ocenę dobrą - 4 otrzymuje uczeń, który :

1. Przygotowuje potrzebne materiały na lekcje

2. Posługuje się poznanym słownictwem kaszubskim w różnych sytuacjach komunikacyjnych.

3. Samodzielnie czyta krótkie teksty i wykorzystuje w praktyce wiedzę w nich zawartą.

4. Pisze w miarę rozwinięte zdania i wyrazy, które uprzednio były prezentowane w materiale książkowym, lub zasłyszane w toku lekcji

5. Układa dłuższe wypowiedzi złożone ze zdań rozwiniętych z zastosowaniem określeń do podstawowych części mowy, przestrzega kaszubskich norm gramatycznych i ortograficznych

6. Prezentuje wiersze i piosenki na pamięć.

Ocenę dostateczną - 3 otrzymuje uczeń, który :

1. Kojarzy różne wiadomości i wykorzystuje je w sytuacjach edukacyjnych,.
2. Radzi sobie w podstawowym zakresie umiejętności językowych bez pomocy nauczyciela (samodzielnie czyta, rozumie proste teksty, pisze proste komunikaty)
3. Konstruuje wypowiedzi w oparciu o tekst literacki (opowiadania odtwórcze).
4. Uważnie słucha i rozumie proste teksty oraz polecenia.
5. Zazwyczaj rozumie sensu większości sytuacji komunikacyjnych i wypowiedzi związanych z omawianym obszarem tematycznym.
6. Pisze proste zdania i wyrazy, które uprzednio były prezentowane w materiale książkowym (popołnia jeszcze błędy).
7. Głośno czyta teksty z poprawną artykulacją i akcentem.

Ocenę dopuszczającą - 2 otrzymuje uczeń, który :

1. Na bieżąco uzupełnia ćwiczenia.
2. Stara się umiejętnie stosować poznane wiadomości w praktyce edukacyjnej
3. Zasób wiadomości
 - mówienie: refleksyjne używanie poznanych słów kaszubskich i rozwiniętych konstrukcji zdaniowych, posługiwanie się kategoriami czasu i przestrzeni (np. dni tygodnia, miesiące, por roku, daty...), przedstawianie przyczyn i skutków wydarzeń i zjawisk, wyrażanie własnych opinii i uzasadnianie ich przy pomocy odpowiednich argumentów
 - rozumienie: rozumienie tekstów o pewnym stopniu trudności i związanych z poznawaniem materiałem, samodzielne czytanie ze zrozumieniem tekstów o niezbyt skomplikowanej konstrukcji, dostrzeganie prawidłowości w zachodzących procesach językowych
 - czytanie: samodzielne czytanie prostych tekstów z niezbyt skomplikowanym słownictwem, poprawne czytanie tekstów uprzednio usłyszanych w wykonaniu nauczyciela
 - pisanie: zapis krótkich tekstów i wyrazów, wykazywanie się znajomością podstawowych zasad pisowni, stosowanie tych zasad w prostych dyktandach
4. Wykazuje zainteresowanie przedmiotem.

Ocenę niedostateczną - 1 otrzymuje uczeń, który :

1. Nie wykazuje chęci pracy na zajęciach,
2. Nie opanował niezbędnego minimum podstawowych wiadomości i umiejętności,
3. Nie jest w stanie , nawet przy pomocy nauczyciela wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności.

Uwaga!

Zakres wiedzy i umiejętności językowych: płynne wyrażanie swoich myśli i

spostrzeżeń na proste tematy, dobór odpowiedniego słownictwa do zaistniałej sytuacji, umiejętność korzystania ze słowników, doskonalenie sprawności w zakresie artykułowania głosek, nazywanie przedmiotów, osób, cech, czynności, stanów psychicznych i ich przejawów, ilości czegoś (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik), odmiana czasownika, proces bylaczenia u północnych Kaszubów; w zakresie form wypowiedzi: bogacenie słownictwa czynnego i biernego, opowiadanie twórcze i odtwórcze, dialog na temat wybrany przez ucznia, zaproszenie, zawiadomienie, życzenie, ogłoszenie

Kryteria wymagań na ocenę dla uczniów uczęszczających szósty rok na naukę języka kaszubskiego:

ocena niedostateczna (poziom 1)

uczeń nie posiada wiadomości i postaw odpowiadających ocenie dopuszczającej, nie interesuje się przedmiotem, nie wykazuje chęci poprawy

ocena dopuszczająca (poziom 2)

1. Zasób wiadomości

- mówienie: refleksyjne używanie poznanych słów kaszubskich i rozwiniętych konstrukcji zdaniowych, wypowiedzianie się na tematy nie poruszane w toku zajęć
- rozumienie: rozumienie tekstów o dość dużym stopniu trudności, związanych z poznawanym materiałem i nie tylko, samodzielne czytanie ze zrozumieniem tekstów o średnio skomplikowanej konstrukcji, rozumienie znaczenia podstawowych symboli (np. literackich: Stolem, Purtk, Sowizdrzał, Remus; kaszubskich: godło, hymn, sztandar...)

- czytanie: samodzielne czytanie tekstów ze średnio skomplikowanym słownictwem bez uprzedniego przygotowania, poprawne czytanie tekstów uprzednio usłyszanych w wykonaniu nauczyciela, samodzielne przygotowywanie tekstów do czytania

- pisanie: zapis usłyszanych tekstów i wyrazów o nieskomplikowanym stopniu trudności, wykazywanie się znajomością podstawowych zasad pisowni, stosowanie tych zasad w średnio trudnych dyktandach

2. Zainteresowanie przedmiotem

3. Stosunek do lekcji j. kaszubskiego: bieżące uzupełnianie podręcznika z ćwiczeniami, aktywność

4. Pilność i systematyczność

5. Umiejętność zastosowania poznanych wiadomości w praktyce edukacyjnej

ocena dostateczna (poziom 3)

Poziom 2 + kojarzenie różnych wiadomości i wykorzystywanie ich w sytuacjach edukacyjnych, radzenie sobie w zakresie umiejętności językowych bez pomocy nauczyciela (samodzielne czytanie, rozumienie tekstów, pisanie komunikatów, korzystanie z dostępnych źródeł, praca ze słownikami), opanowanie pamięciowe krótkich utworów wierszowanych i piosenek

ocena dobra (poziom 4)

Poziom 3 + samodzielne przygotowywanie dostępnych materiałów związanych z omawianą tematyką, dłuższe wypowiedzi złożone ze zdań rozwiniętych z

zastosowaniem określeń do podstawowych części mowy, budowanie poprawnych konstrukcji językowych, utworów wierszowanych opanowanych pamięciowo, piosenek związanych z tematyką zajęć

ocena bardzo dobra(poziom 5)

Poziom 4 +samodzielne czytanie tekstów i wykorzystywanie w praktyce wiedzy w nich zawartej, pisanie rozwiniętych zdań z zastosowaniem znanych i zaczerpniętych ze słownika wyrazów, nauka utworów wierszowanych na pamięć i piosenek, przygotowywanie dostępnych materiałów na lekcje, aktywny udział w konkursach przedmiotowych i osiągnięcie w nich liczących się lokat na szczeblu szkolnym i pozaszkolnym

ocena celująca(poziom 6)

Poziom 5 + rozumienie podstawowych praw i procesów językowych, poprawne artykułowanie kaszubskich głosek i stosowanie tej wiedzy przy czytaniu tekstów, wykazywanie się inicjatywą w przygotowywaniu pomocy do realizacji lekcji, utworów wierszowanych opanowanych pamięciowo, piosenki związane z omawianą tematyką, udział i lokaty w konkursach przedmiotowych na szczeblu szkolnym i pozaszkolnym, wykazywanie się własną inwencją w organizowaniu ciekawych imprez i konkursów szkolnych

Uwaga!

Zakres wiedzy i umiejętności językowych: posługiwanie się w różnych sytuacjach znanym słownictwem i związkami frazeologicznymi, przekształcanie mowy zależnej w niezależną i odwrotnie, czasownik w stronie biernej, rzeczownik: powszechność końcówki -ów -qma, przymiotnikowa odmiana rzeczowników, inny rodzaj gramatyczny niż w polszczyźnie, dłuższe postaci rzeczowników, rozpoznawanie w tekście znanych części mowy; w zakresie form wypowiedzi, poza ćwiczonymi w poprzednich latach: opowiadanie z dialogiem, sprawozdanie z wycieczki lub imprezy szkolnej, charakterystyka postaci.

VI. Formy sprawdzania wiadomości:

a). Ustne

- odpowiedzi ustne (konwersacja, dialogi, odpowiedzi na pytania, opowiadanie, czytanie, recytacja, streszczenie ...)
- aktywność na lekcjach
- śpiew piosenek

b). Pisemne

- sprawdziany leksykalne
- kartkówki
- ćwiczenia gramatyczne
- wypracowania (list, dialog...)
- odpowiedzi na pytania